OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Lausunto

9.10.2020

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Valtioneuvoston selvitys: EU:n ihmiskaupan vastaisen toiminnan tehostaminen; uuden lähestymistavan valmistelu

Lakivaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöön sijoitetulta valtioneuvoston ihmiskaupan vastaisen työn koordinaattorilta asiantuntijalausuntoa otsikkoasiassa. Totean asiassa kunnioittavasti seuraavaa.

Uuden lähestymistavan valmistelu

Komissio julkaisi 24.7. tiedonannon EU:n turvallisuusunionistrategiasta vuosille 2020-2025. Strategiassa komissio nostaa esiin myös tarpeen tehostaa ihmiskaupan vastaisia toimia EU:ssa uudella lähestymistavalla. Komissio on parhaillaan valmistelemassa tätä uutta lähestymistapaa, joka on tarkoitus hyväksyä vuonna 2021.

Valtioneuvoston on tarkoitus toimittaa komissiolle tähän perusmuistioon kirjattujen linjausten pohjalta näkemyksiä siitä, miten EU:n ihmiskaupan vastaista työtä tulisi tehostaa. Valtioneuvoston tavoitteena on ennakkovaikuttaa komission valmisteluun hyvissä ajoin, jotta EU:n uusi lähestymistapa voisi valmistuttuaan tukea jäsenvaltioiden ihmiskaupan vastaista työtä mahdollisimman hyvin.

Suomen kanta

Suomi toivottaa tervetulleeksi komission aloitteen tehostaa ihmiskaupan vastaisia toimia unionissa ja tukee unionin uuden lähestymistavan valmistelua. EU:n uutta lähestymistapaa valmisteltaessa Suomi peräänkuuluttaa ihmisoikeusperustaista lähestymistapaa ja kiinnittää erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin. Suomi katsoo, että ihmiskaupan ilmitulon edistämisen tulisi olla ihmiskaupan vastaisen työn keskeinen tavoite EU:ssa ja korostaa, että ihmiskaupan uhrien tulisi lähtökohtaisesti saada apua ehdoitta ja rikosprosessista riippumatta.

Suomi korostaa, että tehokas rikosvastuun toteutuminen on myös keino ehkäistä ihmiskauppaa, ja unionin tulee edelleen tehostaa työtään sen eteen, että rikosvastuu ihmiskaupparikoksissa toteutuu oikeusturvanäkökohdat huomioon ottaen. Suomi katsoo, EU-tasolla tulisi myös arvioida, riittääkö nykyinen ihmiskauppaa koskeva EU-sääntely ja sen soveltaminen kansallisella tasolla turvaamaan haavoittuvaisessa ulkomaalaisoikeudellisessa asemassa olevien uhrien mahdollisuuden saada apua sekä edistämään ihmiskaupan ilmituloa.

Postiosoite Postadress	Käyntiosoite Besöksadress	Puhelin Telefon	Faksi Fax	S-posti, internet E-post, internet
Oikeusministeriö PL 25 FI-00023 Valtioneuvosto Finland	Eteläesplanadi 10 00130 Helsinki Finland	0295 16001 Internat. +358 295 16001	09 160 67730 Internat. +358 9 160 67730	oikeusministerio@om.fi www.oikeusministerio.fi www.justitieministeriet.fi

Suomi katsoo, että ihmiskaupan vastaisen työn tulee olla holistista, strategista, poikkisektoraalista ja sukupuolisensitiivistä. Suomi pitää tärkeänä yhteistyön tiivistämistä lähtömaiden kanssa ihmiskaupan ehkäisemiseksi. Suomi kehottaa arvioimaan, voisiko EU tehostaa ihmiskaupan vastaista työtä myös turvapaikka- ja maahanmuuttopoliittisin keinoin. Suomi nostaa esiin yritysten ja järjestöjen merkityksen ihmiskaupan vastaisessa työssä.

Suomi katsoo, että ihmiskaupan vastaista työtä jäsenvaltioissa voidaan edelleen tehostaa olemassa olevilla EU:n lainsäädäntöinstrumenteilla. Ennen kuin komissio tekee ehdotuksia uusista lainsäädäntöinstrumenteista tulisi arvioida, miten voimassa oleva EU-lainsäädäntö ja kansainväliset ihmiskauppaa koskevat (ihmisoikeus)sopimukset toteutuvat jäsenvaltioissa.

Valtioneuvoston ihmiskaupan vastaisen työn koordinaattori Venla Roth